

מצד שני בהתעוררות העם ובמרד, שמבחינת חכנם ואנושיותם הם למעלה מכוחותיה, בעטי גילה הרך והעדר בגרות, - הרי אתה נדהם לשעמים במקומות ידועים בפרוץ המהוה העצמי, התריף ובשל. פה ושם יש ואנו תוססים ניצוצות קטנים הרומזים על פנים פתוסים אך שאינו מחוש עוד. הוא הדבר גם בולט (למרות שאין הוא מתאים לשמו מבחינת בנינו החיצוני) הנערם פעם לערמה ומשנה ברור, בהיר ומובן. אולם כאמן עצמאי ומבוגר הריהי בולטת רק בשני רקודים: "הנאי" ו"בלי חרוז והגיון". כאן היא שלמה בתוכן, בביטוי ובטכניקה.

כללו של דבר: פ. קונר קורצה מאותו חומר שממנו מתפתחות מחוללות טובות. לפי שעה נתונה היא בתוך התהליך של לבישת צורה. לפי שעה - עוד פעלה מעטות מכדי חרוץ עליה משפט קבוע.

ס. אלוף

רשימות לא-בקריות

ה ק ר ק ס

ארי שנות פרידה ארוכות שוב באתי אליך - קרקס. שוב אותו הריח הנשמר מני ילדות - ריח קרקס נצחי, שמפעם לפעם חל שגוי בהרכבו: סוס וזבל, פסיים, מגדרינות, גוף אשה - כל זה נושב בקרירות מתוך הלוע הפתוח. ריח ילדות עירונית, חזון אובדי-אלמות.

אותו הריח, אותו הספסל ביציע, אותו הקהל: זכרים ונקבות (בקרקס, יותר מבכל מקום בולט המין) בלתי-מקושטים, אזהבים ובוזגים נצחיים. קהל המרומים על אף כל האזהרות. אך הליצנים פרחו וספקנות אוכלת את בשרם. הגוף הרוה מגיה עצבון כארלקין בתמונתיו של פיקסו: ריון, פרוחן ועצבון. ראש הליצנים יהודי הוא (קל להסוך ראש יהודים לליצן) - והוא גורם לי תענוג נסתר, אשר לא נקל לפרשו. דרך אש צחנה ובושם אושר להיסטוריה, בלב סערות - עוברים אלה, חזרי פנים, מאבדים עולם ואינם מאבדים את עצמם לדעת; כך עוברים ליום הדין האחרון (יש בהם מן האמפליפסיות במהדרה חדשה), המשעשע את רומי, שבזירת רומה אומללה זו יהודי-לך הורס בהבל פיו ובהטט הזרת מטטרים, סדרים ומוסר. בלתי-אחראי-למוסר זה, לא יוצלח, נושא בורעותיו הכחוסות גוף אשת-עץ - מנקין נפלא ויוצא בקרודים -

רקדנית. לבושה שמלת קשקשים מבריקים, רוכבת על סוס (בזאת ראיתי אצל שאגל) גופה צעיר ומאומן יפה. כל הפיזיולוגיה של האשה, מסכת הפרשות ובלוטות ודם-הוטה, המסופר בקפדנות ברומנים צרפתיים - רק ברומנים הם. לאשה גוף שוחק, פנים עגלגלים מחוסרי מבט, סוסה המקושט מציינת לידה, לרגלה והקהל אוהב את טניהם. באיזה מחיר קנית אשר זה?

לבסוף, זוג גופים צעירים וזריזים עף מתחת לקימור הקרקס: איש משליך את רעהו באהבה וברחמים, משליך ותופש באהבה וברחמים. בליל-אירופה זה, כשפגרי-אידאות מרקיבים ומבאישים בתוך סער נאומים והשבעות, - כסמל הצלה היה גוף יפה זה משוחרר מפגע הרות, והוא (ושמחה רבה בכך) פורש את ידיו, עף ותופש את הטבעת בתעופה.

ה צ גות סוציאליות

למה אפתני רוח נכאה בשתי ההצגות הסוציאליות של "כבלים" ו"שאפ" ? לא אותו העצב הכלי-כול העולה יחד עם עם ההתלחבות והמצוי בתיאטרון, (עצב המעיד על כור מחצבתנו); לא, - משהו נרגז וכבד, חילוני ורגיל בשעת התבטלות התיאטרון בפני חומר התיים המשעמם והמוכר למדי. סימן כי התיאטרון חול מלהעניק לנו תענוג אסתטי ורק החומר, "התכן" פועל עדיין בדרכים שונות. מהאסיריים-מהפכנים מתחסדים (ספק אדם, ספק בדיה) מדבוריהם הנדושים, מההווי הדיכוי שב"שאפ", ממלחמת מעמדות בראי היהדות העקום - והלא אלה הם התיים ! - לאן, לאן ? שוב אליך התיאטרון. אנו חיים בתקופה סוציאלית, בעלת סמלים ומסטיקה, שהכל בה רק מלחמה על פת לחם ושלטון. לכן מן ההכרח, כי שתקף על במת התיאטרון בת-זמננו - תיאטרון סוציאלי, אך לא חולין התיאטרון. תיאטרון סוציאלי, אך לא השתעבדות לטפחות הסוציאלית העצובה, לרומנטיקה סוציאלית חרשה (שהדגשה בפילים של הצופה

ובאמת, בחורות, למה לכן קבוצות, ציונות, סוציאליזם, אידיאלים נשגבים ? היש יותר מרהיב מאידיאל המרגנת ? והסופר גדול הכשרון שרק פשע בינו ובין קלטיקה, החרד למוזנו הרוחני של הנוער, והכואב על יצירתה של שבבו ש, גובה מעופה כמעוף העטלף וקול זמרתה כזמזום ה"חובב" שכה רק פרט פעוט: כי כל סגולותיה אלה באו לתלמידתו השקדנית ממורה. המגביה במעופו והמעמיק במחשבתו.

לרקודיה של פוילינה קונר

המתול - יתכן לצינו כאחד הענפים המרומים ביותר של אמנות הבטוי. המלה, הצבע והצליל אין להם בדרך התגלמותם היצירתית בחיים מכשולים כה מרובים. המלה נהנית מיתרונה המיוחד לה, כי בהתחלף סדר האותיות ונשתנה צבעה, תוכה והלך-נפשה. עלולה היא בתואר ממשי לציין בקצור ובברור את צורתה, מקומו וריחו של נושאה. הצייר, חמרי בנינו נתונים לו על הלוחית וענין לו בצבעים ממשיים: אדום, שחור, לבן וכו', ולפיכך עליו לדאוג בעיקר לצורת ההגשמה. ואפילו המוסיקה, חרף הפשטות ועל-איותה בהרכבה החמרי, שולטת באלו חוקים-פסיכיים של הבעה, המסייעים בידינו להשתרש בהלך-נפשה, צורתה ונושאה.

במובן זה המחול הוא מורכב יותר. דומה: תינוק אדם המחונן בכל סגולות החיים - מלבד סגולת הדבור. וכיון ששפתו נתונה בסד, ומשוללת אפשרות להתבטא בשתיים שלוש הברות מעמעמות עליו להשתמש בלשון-אלם: ידים, רגלים וכל הגו, למען הטל על הצופה את רוחו, תכנו, צורתו ואפילו צבעו של הלך נפשו. ובכדי שיכין הצופה נאמנה, מחויבת שפת-אלם זו להיות כנה ומשפיעה עד לקצה הגבול, ולא תכשיל בסלף המובן, או חייך הוא אשר יחוצץ בינה ובין עינו-אזונו הפנימיות של הצופה.

פוילינה קונר ערכה בתל-אביב שלשה קונצרטים. מכאן - הפיסה מספקת ורשמים מסוימים מרקודיה. ראשית אפשר ויש לציין את תכונתה היסודית החשובה: היא חזול לניח - כלומר, טכניקה מגובשת, דיוק מוסיקלי, המבליטים מיד כי לפנינו מחוללת במובנה המקצועי של מלה זו. מורגש מיד אדם היודע בברור את מהות מקצועו. טעם טוב וכבוש, ריח מיוחד בתנועה משוים למחולה אפקט טכני רבי-ערך. ואם לא נרחיק לכת, ונקבע את ההערכה רק לפי סגולותיה הגיל - אפשר היה למצות את הרושם במלים אלו: מחוללת הרוקדת יפה את כל רקודיה ומהם יש ותפליא לעשות, אבל...

"אבלי" זה המתעורר כאן משמש אבן-נגף בדרך הערכה של פ. קונר כאמן משלם. וכאן הסבה המאלצת אותי לחשוב, כי קשה ומוקדם להעריכה. כי לפתח רובץ משגה. כל אשר נהשף לפנינו, עדיין כל כך גלמי ומעורפל בפנימיותו, עד כי בהכרח יבוא הרצון להגיד: בעוד שנים אחדות יתכן לפסוק הלכה לחיוב או לשלילה. יש לחלק את רקודיה לארבעה סוגים: א) פטולת-רקודים, אשר אינה משאירה כל רושם, כגון: "יה-ליל", "שלש אינטרפרטציות", "ניאמיני", וגם "החסיד" אם כי אינו שבלוני, בכל זאת רע. ב) רקודים אשר חרף ספרותיותם מבליט במקומות ידועים בטוי מענין וחרף, כגון: "התעוררות העם", "מרד", "ולט", "ביריד". ג) רקודים המענגים ומנשאים את הצופה בריחמוס שוצף והשתלהבות, כגון: הרקודים הספרדיים, מזורקה (אם כי ב"גיטנצה" מורגשת גם אש בנגלית...) ולבסוף ד) שני הרקודים הנחודרים, "הבנייים להפליא, מעמקים ברעיון ורגש. "הנאי" ו"בלי חרוז והגיון".

למראה פתולות כו כמעבר מ"יה-ליל" עד "למרד", למן המרד עד הספרדי וממנו אל "החואי", - בבליל זה של "רע מאד", "בינוני" ונפלא - נבצר ממך ליצור חות-דעת מסוימת ואחדותית. נקל הוא לציין את החסרונות, כי תמיד הם המתבלטים ביותר. והנה עוד חסרון העובר כחוש השני בכל התכנית: מבול התנועות. תנועות קטנות וגדולות, המנסחות והמתפוררות לכל צד ועבר. נראה בעליל כי פ. קונר, ככל אמן צעיר ומתחיל, איננה יכולה עוד להיות ממשית, וחושבת כי הכמות תטיב להסביר ולהוכיח מאשר התנועה האחת המגובשת וקצרה. למשל, ב-3 האינטרפרטציות היא כטובעת בתוך כמית זו, מבלי שתבחין כי כל תנועה יתירה מרחיקה מביית-קיבולו של הצופה